

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е
№ 164

София, 17.06.2013 година

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, ЧЕТВЪРТО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ в закрито съдебно заседание на двадесет и трети април две
хиляди и тринадесета година в състав:

Председател: СВЕТЛА ЦАЧЕВА
Членове: АЛБЕНА БОНЕВА
БОЯН ЦОНЕВ

изслуша докладваното от съдията Цачева
гр. д. № 946 по описа за 2012 год.,
и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство по чл. 290, ал.1 ГПК.

С определение № 278 от 21.02.2013 г. по гр.д. № 946/2012 г. е допуснато касационно обжалване на решение № 58 от 23.03.2013 г. по гр.д. № 49/2012 г. на Видински окръжен съд са уважени субективно съединени искиове с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ, предявени от Н. М. Т. от [населено място] против ОД на МВР [населено място], П. на Р. Б., М. р. с. и М. о. с., осъдени да заплатят солидарно сумата 5000 лева, съставляващи обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение.

Касационно обжалване е допуснато на основание чл. 280, ал.1, т. 3 ГПК по процесуалноправния въпрос легитимиран ли е съдът да представлява държавата по искиове за вреди по чл. 2 ЗОДОВ и в кои случаи. Съставът на Четвърто гражданско отделение на Върховния касационен съд, констатира, че по така повдигнатия въпрос е налице противоречива практика на отделни състави на Върховния касационен съд. В решение № 300 от 21.10.2011 г. по гр.д. № 213/2011 г. на Трето гражданско отделение; решение № 345 от 27.05.2010 г. по гр.д. № 5076/2008 г. на Трето гражданско отделение; решение № 316 от 20.04.2010 г. на ВКС по гр. д. № 503/2009 г. на Трето гражданско отделение, постановени по чл. 290 ГПК, е прието, че отговорност за вреди от осъждане на наказание по Наказателния кодекс, когато лицето бъде оправдано, по смисъла на чл. 2, ал.1, т.3 ЗОДОВ, възниква само при наличие на влязла в законна сила присъда, с която лицето е било признато за виновно и осъдено на наказание по НК и по реда на извънредните способности за отмяна е признато за невиновно и оправдано. Само в тази хипотеза съдът е процесуално легитимиран да отговаря за вреди по

посочения текст. Когато осъдителната присъдена е отменена и лицето оправдано по реда на инстанционния контрол, съдът не е процесуално легитимиран да отговора по чл. 2, ал.1, т.3 ЗОДОВ. В решение № 542 от 15.01.2013 г. по гр. д. № 1568/2011 г. на Четвърто гражданско отделение е прието, че съдът не е процесуално легитимиран да представлява като процесуален субституент държавата по искове за обезщетение за вреди от незаконно задържане под стража и от неоснователно обвинение по чл. 2 ЗОДОВ; че съдът е легитимиран да представлява държавата като процесуален субституент само по предявени искове по чл.2, т.1 ЗОДОВ (при наложени мерки за задължително настаняване и лечение или принудителни медицински мерки, когато решението е отменено като незаконосъобразно) и по чл. 2, т. 5 ЗОДОВ (при наложени от съда други административни мерки, когато решението е отменено като незаконосъобразно).

В решение № 830 от 20.12.2010 г. по тр.д. № 1898/2009 г. на Четвърто гражданско отделение е прието, че в хипотезата на чл. 2, ал.1, т. 2 ЗОДОВ съдът, наложил мярка за неотклонение в наказателното производство не се освобождава от отговорност и в случаите, когато са спазени изискванията на НПК за законосъобразното и налагане. В решение № 483 от 9.06.2010 г. по гр. д. № 1091/2009 г. на Трето гражданско отделение е прието, че съдилищата са процесуално легитимирани да отговарят за вреди по чл. 2 ЗОДОВ и при постановяване на осъдителна присъда, отменена по реда на инстанционния контрол, тъй като лицето, което е било незаконно обвинено е претърпяло неимуществени вреди до влизане в сила на оправдателната присъда. Предвид изложеното, по въпросът легитимиран ли е съдът да представлява държавата по искове за вреди по чл. 2 ЗОДОВ и в кои случаи е налице противоречива практика на Върховния касационен съд, поради което и на основание чл. 292 ГПК, съставът на Четвърто гражданско отделение

О П Р Е Д Е Л И :

ПРЕДЛАГА на общото събрание на гражданска колегия на Върховния касационен съд да постанови тълкувателно решение по процесуалния въпрос легитимиран ли е съдът да представлява държавата по искове за вреди по чл. 2 ЗОДОВ и в кои случаи.

Делото да се докладва на Председателя на Гражданска колегия на Върховния касационен съд.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: